

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ КИЇВСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БУДІВНИЦТВА І
АРХІТЕКТУРИ»**

СХВАЛЕНО

ЗАТВЕРДЖУЮ

На засіданні ВЧЕНОЇ РАДИ

ДИРЕКТОР

ВСП «ІНО КНУБА»

ВСП «ІНО КНУБА»

Протокол № 05/0044-0045

від « 30 » 04 2026

Олександр САМОЙЛОВ

05 2026 № 04-03/20

ПОЛОЖЕННЯ

**про реалізацію права здобувачів освіти на вільний вибір
навчальних дисциплін у Відокремленому структурному підрозділі
«Інститут інноваційної освіти Київського національного університету
будівництва і архітектури»**

(нова редакція)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про реалізацію права здобувачів освіти на вільний вибір навчальних дисциплін (далі – Положення) у Відокремленому структурному підрозділі «Інститут інноваційної освіти Київського національного університету будівництва і архітектури» (далі – ВСП «ІНО КНУБА», Інститут) регламентує порядок формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти Інституту.

1.2. Положення розроблено відповідно до Законів України: «Про освіту» від 05.09.2017, № 2145-VIII (редакція від 01.01.2026), «Про вищу освіту» від 01.07.2014, № 1556-VII (редакція від 11.03.2026); Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 за № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»; наказу Міністерства освіти і науки України від 15.05.2024 за № 686 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», інших нормативно-правових актів України, що регулюють освітню діяльність, Положення про ВСП «ІНО КНУБА» від 01.05.2025, Положення про організацію освітнього процесу ВСП «ІНО КНУБА» від 21.03.2024, та інших локальних нормативно-правових документів.

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту», зокрема п. 15 ст. 62, «...вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених освітньою програмою (для спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, не менше ніж 10 відсотків). При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного факультету чи підрозділу».

Індивідуальна освітня траєкторія – це персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача вищої освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія здобувача вищої освіти зазначається в його індивідуальному навчальному плані.

Індивідуальний навчальний план – це документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освіти освітніх компонентів освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії та розробляється Інститутом у взаємодії зі здобувачем освіти за наявності необхідних для цього ресурсів.

освітньої траєкторії та розробляється Інститутом у взаємодії зі здобувачем освіти за наявності необхідних для цього ресурсів.

Індивідуальний навчальний план визначає обсяг аудиторної та самостійної навчальної роботи здобувача вищої освіти з урахуванням усіх її видів, форми контролю результатів навчання і є обов'язковим для виконання здобувачем.

Індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти, який бере участь у програмі академічної мобільності, формується відповідно до встановленого порядку і враховує, у тому числі, положення угоди (договору), на підставі якої (якого) він бере участь у зазначеній програмі.

За виконання індивідуального навчального плану персональну відповідальність несе здобувач вищої освіти, а невиконання плану у встановлені графіком освітнього процесу терміни є підставою для відрахування здобувача з Інституту.

Інші терміни вживаються відповідно до чинного законодавства України.

1.4. Метою Положення є:

- забезпечення умов для індивідуалізації та гнучкості освітнього процесу в Інституті;
- розвиток академічної свободи та автономії здобувачів;
- сприяння формуванню загальних компетентностей, у тому числі soft skills, фахових (спеціальних, предметних) компетентностей, особистісному зростанню та конкурентоспроможності випускників Інституту;
- підвищення мотивації здобувачів до навчання та їхньої відповідальності за власний освітній вибір;
- забезпечення умов для формалізації процедури вибору вибіркової навчальної дисципліни, яка складається з:
 - формування та доведення до відома здобувачів переліку вибірових навчальних дисциплін;
 - здійснення вибору здобувачами навчальних дисциплін вільного вибору зі сформованого переліку;
 - організації подальшого вивчення обраних вибірових навчальних дисциплін (формування груп).

1.5. Вибір освітніх компонентів здійснюється здобувачем у процесі формування вибіркової частини індивідуального навчального плану з дотриманням послідовності вивчення (структурно-логічної схеми) та урахуванням пререквізитів таких освітніх компонентів.

1.6. Положення встановлює процедури: формування каталогів вибірових навчальних дисциплін (далі – Каталог), шляхи доведення їх до здобувачів, здійснення вибору здобувачами вибірових навчальних дисциплін з Каталогу.

1.7. Зміст вибіркової навчальної дисципліни визначає її силабус.

1.8. Для забезпечення обсягу вибірових компонент у розмірі 25 відсотків освітньо-професійної програми рекомендується у кожному навчальному році передбачити наступний обсяг кредитів ЄКТС вибірових навчальних дисциплін:

- для освітнього рівня бакалавра (при загальному обсязі освітньої програми 240 кредитів – 60 кредитів ЄКТС для вибірових навчальних дисциплін):

Навчальний рік	II	III	IV	Σ
кількість кредитів	18	18	24	60

- для освітнього рівня бакалавра за скороченим терміном здобуття освіти (при загальному обсязі освітньої програми 180 кредитів – 60 кредитів ECTS вибірових навчальних дисциплін):

Навчальний рік	I	II	III	Σ
кількість кредитів	18	18	24	60

- для освітньо-професійного рівня магістра (3 семестри – 24 кредити ECTS вибірових навчальних дисциплін при загальному обсязі освітньої програми 90 кредитів):

Навчальний семестр	I	II	III	Σ
кількість кредитів	-	18	6	24

Наведений розподіл кредитів ЄКТС вибірових навчальних дисциплін є рекомендованим і може перерозподілятися проектною групою освітньої програми за семестрами з урахуванням особливостей освітньої програми.

1.9. Обсяг кожної вибіркової навчальної дисципліни становить не менше трьох кредитів ЄКТС.

1.10. Форма підсумкового контролю з усіх вибірових дисциплін – залік.

2. ПОРЯДОК СТВОРЕННЯ КАТАЛОГУ ВИБІРКОВИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ

2.1. Для забезпечення можливості здобувачам в повній мірі реалізувати право на формування індивідуальної освітньої траєкторії в Інституті передбачено Каталог (переліки) вибірових освітніх компонент: в межах ОП/спеціальності/інституційний.

2.2. Каталог вибірових освітніх компонент може оновлюватися щорічно на основі тенденцій розвитку певної галузі, спеціальності, потреб регіону за результатами обговорення освітньої програми та за ініціативи стейкхолдерів.

Щороку, до 1 червня, Інститут оприлюднює на офіційному веб-сайті затверджений/оновлений відповідним наказом Каталог вибірових освітніх

компонентів ВСП «ІНО КНУБА» (далі – Каталог). В Каталозі зазначається назва дисципліни, її обсяг у кредитах ЄКТС, семестр, у якому передбачається викладання дисципліни, активне посилання на силабус.

2.3. Каталог містить повний перелік доступних для вибору навчальних дисциплін, і складається із трьох розділів:

1. Інститутські вибіркові навчальні дисципліни.

2. Професійні вибіркові навчальні дисципліни (в розрізі ОП та/або спеціальності).

3. З метою набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (Soft skills) в каталозі пропонуються вибіркові компоненти циклу загальної підготовки.

Інститутська вибіркова навчальна дисципліна – це освітній компонент, що забезпечує формування базових загальних компетентностей.

Професійна вибіркова навчальна дисципліна – це освітній компонент, який пропонується для певної освітньої програми для вільного вибору здобувача, вивчення якої дозволяє поглибити фахові (спеціальні, предметні) компетентності щодо майбутньої професійної діяльності.

2.4. Перелік інститутських вибірових навчальних дисциплін та вибірових навчальних дисциплін, які формують соціальні навички (Soft skills), формується навчальним відділом на підставі пропозицій кафедр щодо освітніх компонентів циклу загальної підготовки, які плануються до реалізації у наступному навчальному році. Термін подання пропозицій на наступний навчальний рік – щорічно до 1 травня року поточного навчального року.

2.5. Перелік професійних вибірових навчальних дисциплін формується навчальним відділом на підставі службових записок кафедр щодо освітніх компонентів циклу професійної підготовки, які плануються до реалізації для здобувачів певних років навчання та рівнів вищої освіти у наступному навчальному році згідно з навчальними планами та освітніми програмами. Термін подання пропозицій на наступний навчальний рік – щорічно до 1 травня року поточного навчального року.

2.6. Порядок формування Каталогів вибірових навчальних дисциплін:

2.6.1. Робоча група випускової кафедри з підготовки здобувачів вищої освіти за певною освітньою програмою, під керівництвом завідувача кафедри та гаранта освітньої програми, у взаємодії із здобувачами вищої освіти, науково-педагогічними працівниками, іншими кафедрами та іншими зацікавленими сторонами (стейкхолдерами) складає перелік вибірових навчальних дисциплін за кожним освітнім ступенем на кожен семестр навчального року.

2.6.2. Викладання дисциплін можуть здійснювати всі кафедри Інституту за умови наявності відповідного кадрового, навчально-методичного та інформаційного забезпечення, що є свідченням спроможності кафедри

забезпечити потреби здобувачів вищої освіти для створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання.

2.6.3. Дисципліни вільного вибору мають право пропонувати всі кафедри Інституту. Завідувачі відповідних кафедр, що пропонують дисципліни вільного вибору, забезпечують кадрову підготовку та підготовку силабусів.

2.6.4. Сформовані переліки рекомендованих вибіркових дисциплін затверджуються на засіданні кафедри, передаються до навчального відділу та після відповідного затвердження, разом з силабусами, розміщуються на офіційному сайті для ознайомлення здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників та інших зацікавлених осіб.

2.7. Окрім вибору навчальних дисциплін в межах вибіркової складової відповідної освітньої програми та навчального плану, здобувач вищої освіти може формувати свою індивідуальну освітню траєкторію в межах обов'язкової нормативної складової шляхом:

- вибору тем індивідуальних завдань;
- обрання місця (бази) проходження практики;
- обрання теми кваліфікаційної роботи та наукового керівника.

2.8. Перелік рекомендованих вибіркових дисциплін формується, виходячи з потреб та побажань усіх зацікавлених сторін (стейкхолдерів) сприяє підтриманню відчуття автономності у здобувача вищої освіти, водночас, забезпечуючи йому відповідний супровід і підтримку (прим. – відповідно до рекомендацій Стандарту 1.3 Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти, ESG-2015).

3. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБОРУ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

3.1. Відповідальність за організацію вибору вибіркових дисциплін несуть всі учасники освітнього процесу відповідно до їх повноважень:

- керівництво ВСП «ІНО КНУБА» – встановлює загальну політику організації процесу вибору вибіркових навчальних дисциплін здобувачами, забезпечує кадрові ресурси та матеріально-технічну базу, здійснює контроль всіх етапів вибору та якості, затверджує відповідні графіки та накази;

- здобувачі здійснюють своєчасно вибір вибіркових навчальних дисциплін, підтверджують оволодіння знаннями та навичками відповідними результатами підсумкового контролю;

- завідувачі кафедр – розробляють, оновлюють Каталог, формують списки здобувачів (разом з навчальним відділом), контролюють якість забезпечення вибіркової освітньої компоненти (відповідно до п. 37 Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України № 1134 від 31.10.2023), викладання та методичне

забезпечення (разом з навчально-методичним відділом) зазначених вибіркових дисциплін, проводять їх моніторинг та оновлення, враховуючи наукові, освітні та професійні інтереси здобувачів; на вибір здобувачам пропонуються лише дисципліни, які мають розроблений та затверджений в установленому порядку силабус;

- викладачі – відповідають за високу якість викладання дисципліни (відповідно до п. 37 Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України № 1134 від 31.10.2023) її змістовну частину, методичне забезпечення, своєчасне оновлення та оцінку рівня засвоєння знань здобувачами, дотримання вимог етичного кодексу викладача;

- навчальний відділ – сприяє організації процесу вибору дисциплін здобувачами (разом з завідувачами кафедр та викладачами), формує списки груп здобувачів, розробляє графіки та проект наказу, слідкує за дотриманням правил та процедур вибору вибіркових навчальних дисциплін та освітнього процесу;

- навчально - методичний відділ спільно з завідувачами кафедр контролюють, проводять моніторинг оновлення методичного забезпечення вибіркових освітніх компонент.

3.2. Обрані здобувачем навчальні дисципліни затверджуються наказом директора «Про включення навчальних дисциплін вільного вибору здобувачів вищої освіти до робочих навчальних планів ВСП «ІНО КНУБА» на певний навчальний рік» на підставі подання навчального відділу,

4. ПОРЯДОК ВИБОРУ ЗДОБУВАЧАМИ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

3.1. Вибір вибіркових освітніх компонентів здійснюється здобувачами через заповнення гугл форми. Повторний вибір одного і того ж освітнього компоненту протягом всього періоду навчання не допускається.

3.3. Кафедри спільно з навчальним відділом забезпечують якісне консультування здобувачів щодо формування вибіркової частини їх індивідуальних навчальних планів: організують консультаційні зустрічі, презентації вибіркового дисциплін, згідно графіку презентацій вибіркового освітніх компонент затвердженого заступником директора з науково-педагогічної роботи.

3.4. Період обрання освітніх компонентів встановлюється щороку відповідним наказом директора Інституту.

3.5. Вибір освітніх компонентів циклу загальної підготовки (інститутських та Soft skills вибіркового навчальних дисциплін) здійснюється:

3.5.1. Для здобувачів першого (бакалаврського) рівня, наприкінці весняного семестру поточного навчального року для дисциплін, які вивчатимуться в осінньому та весняному семестрах наступного навчального року.

3.5.2. Для здобувачів другого (магістерського) рівня, які виявили бажання обрати для формування вибіркової частини індивідуального навчального плану (інститутські та Soft skills вибірккові навчальні дисципліни), впродовж другого тижня першого семестру навчання на наступний навчальний рік.

3.5.4. Якщо здобувач не скористався своїм правом особистого вибору вибіркової навчальної дисципліни у встановлені терміни, навчальним відділом розподіляється випадковим чином на одну з доступних навчальних дисциплін.

3.6. Вибір освітніх компонентів циклу професійної підготовки (професійних вибіркових навчальних дисциплін) здійснюється:

3.7.1. Для здобувачів першого (бакалаврського) рівня реєстрація на вибірккові навчальні дисципліни з пропозицій освітніх програм відбувається наприкінці весняного семестру поточного навчального року на наступний навчальний рік.

3.7.2. Для здобувачів другого (магістерського) рівня реєстрація відбувається впродовж другого тижня першого семестру навчання на весь період навчання.

3.8. Обрані вибірккові навчальні дисципліни стають обов'язковою складовою індивідуального навчального плану, а успішне їх опанування є умовою для здобуття відповідного ступеня вищої освіти.

3.9. У виняткових випадках та за наявності обґрунтованих причин, які унеможливають або значно ускладнюють вивчення раніше обраної дисципліни, здобувач має право змінити обрану ним вибірккову навчальну дисципліну на іншу.

Така зміна допускається протягом перших двох тижнів з початку навчального семестру, в якому передбачається вивчення відповідної навчальної дисципліни.

Після закінчення цього терміну зміна вибору не допускається.

Здобувач, який бажає змінити обрану вибірккову навчальну дисципліну, подає на ім'я директора Інституту заяву з обґрунтуванням причини зміни вибору (наприклад, зміни професійних інтересів, накладання розкладу занять з іншими обов'язковими дисциплінами, зміни у стані здоров'я, тощо) та вказати бажану нову вибірккову дисципліну.

Рішення про погодження або відмову у зміні вибіркової навчальної дисципліни приймається директором Інституту за погодженням з гарантом освітньої програми (у випадку фахових дисциплін) або навчальним відділом (у випадку інститутських дисциплін) у триденний термін.

Здобувач, якому було погоджено зміну вибіркової навчальної дисципліни, зобов'язаний самостійно та у повному обсязі опанувати пропущений матеріал нової дисципліни.

Повторна зміна вибіркового дисциплін протягом одного і того ж семестру не допускається.

3.10. У разі неможливості формування навчальної групи/потоків для вивчення певної дисципліни інституційного, професійного чи Soft skills вибірково навчальні дисципліни Каталогу, здобувачам освіти надається можливість або здійснити повторний вибір, приєднавшись до вже сформованих навчальних груп/потоків (друга хвиля вибору), або опанувати обрану дисципліну індивідуально з використанням змішаної форми навчання та індивідуальних консультацій (можливість надається за обґрунтованою заявою здобувача освіти та рішенням кафедри, яка забезпечує викладання цієї дисципліни).

3.11. Процедура вибору здобувачами вибіркового навчальних дисциплін включає етапи:

- Перший етап – навчальний відділ спільно із завідувачами кафедр, в розрізі спеціальностей, освітніх програм та рівнів підготовки ознайомлює здобувачів із порядком, термінами й особливостями запису та формування груп для вивчення навчальних дисциплін вільного вибору в Інституті, а також із особливостями навчання за освітньою програмою, за якою навчається здобувач.

- Другий етап – ознайомлення здобувачів із переліком та особливостями дисциплін вільного вибору. Ознайомлення відбувається з використанням каталогів дисциплін вільного вибору та на підставі графіку презентацій вибіркового освітніх компонент кафедрами, затвердженого заступником директора з науково-педагогічної роботи та погодженим із завідувачами кафедр.

- Третій етап – реєстрація/запис здобувачів на вивчення вибіркового навчальних дисциплін. Для здобувачів денної форми навчання здійснюється одночасно в межах Інституту за графіком, затвердженим заступником директора з науково-педагогічної роботи. Для здобувачів заочної форми навчання – на початку установчої сесії.

Вибір вибіркового навчальних дисциплін виконується із використанням функціоналів інформаційної системи Інституту.

- Четвертий етап – опрацювання результатів вибору освітніх компонент здобувачів, перевірка контингенту здобувачів і попереднє формування груп на вивчення вибіркового дисциплін, здійснюється відповідальними працівниками навчального відділу із використанням функціоналів інформаційної системи Інституту.

- П'ятий етап – повторний запис здобувачів на вивчення навчальних дисциплін вільного вибору – організовується навчальним відділом.

Якщо здобувач із поважної причини не зміг обрати дисципліни вчасно, або виявив помилку щодо свого волевиявлення, він звертається до навчального відділу із заявою, на ім'я директора, для реєстрації на вивчення обраних ним дисциплін, надавши документи, які засвідчують поважність причин. Тривалість повторного запису/реєстрації не може перевищувати п'яти робочих днів. Заява на зміну вибіркової дисципліни у сформованому індивідуальному навчальному плані має подаватися не пізніше ніж за місяць до початку семестру, в якому викладається ця дисципліна.

- Шостий етап – остаточне опрацювання заяв/реєстру здобувачів навчальним відділом, ухвалення рішень щодо здобувачів, які не скористалися правом вільного вибору, перевірка контингенту здобувачів і формування груп на вивчення вибірових дисциплін, здійснюється відповідальними працівниками навчального відділу із використанням функціоналів інформаційної системи Інституту, після перевірки і погодження обрані здобувачами дисципліни вносяться до індивідуального плану здобувача (на підставі наказу директору).

Якщо кількість здобувачів, які обрали вибірковою навчальною дисципліною, є меншою за встановлений в ВСП «ІНО КНУБА» мінімум:

- чисельність навчальної групи за програмами підготовки бакалаврів має бути не більше 25 та не менше 14 здобувачів;

- чисельність навчальних груп за програмами підготовки магістрів може бути зменшено до 5 осіб.

Наведені обмеження не поширюються на ті випадки, коли вибірковою навчальною дисципліною обрали всі здобувачі, які навчаються за освітньою програмою.

4. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Положення схвалюється Вченою радою та затверджується наказом директора Інституту.

4.5. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться у встановленому порядку.

4.6. Положення набирає чинності з моменту його затвердження та діє до прийняття нового документа.

